

Bolgarsko učiteljstvo na razpotju.

(Dopis iz Sredca.)

Bolgarsko učiteljstvo je bilo do lanskega leta, ko se je vršilo glavno zborovanje, združeno v močni organizaciji, v »Učiteljski Zavezi«. Takrat so obhajali tudi desetletnico obstoja te »Zaveze«.

Kako krepko se je to učiteljsko združenje, ki je obstajalo na centralizaciji, razvijalo, kažejo sledeče številke: prvo leto svojega obstanka, t. j. l. 1894/5, je »Zaveza« štela 49 okraj. učit. društev s 498 člani, a l. 1904/5, tedaj ob desetletnici, je štela organizacija 70 okraj. učit. društev z 2842 člani. »Zaveza« je imela v teku svojih 10 let 306.314/35 levov (1 lev = 80 h) dohodkov in 85.075/61 levov stroškov, torej ima čistega imetja 251.238/74 leva. — In leta 1904/5 je imela »Zaveza« 34.580/80 leva dohodkov in 21.960/95 leva stroškov, ali čistega ravno 12.619/85 leva.*)

Odbor te »Zaveze« je hotel sprejeti in predložiti nov program in nova pravila v zadnjem svojem občnem zboru. A ker se niso mogli združiti, je sklenil občni zbor razpisati nagrado 500 levov za najboljši program, ki naj bi izšel na društvene stroške in se poslal v pretres posameznim v »Zavezi« združenim okraj. učit. društvom. Definitivno se naj bi to vprašanje rešilo pri prihodnjem občnem zboru.

Pri zadnji skupščini se je pa vnel hud boj o tem, kak program naj dobi bodoča »Zaveza«: ali naj bo politična ali nepolitična. Ker je ravno v bolgarskem učiteljstvu precej pristašev socijalnih demokratov, so ti zahtevali, da bodi »Zaveza« popolnoma politično društvo, »Zaveza« imej čisto karakter političnih društev.

Ker so pa ti ostali pri glasovanju v manjšini, so sklenili ostaviti »Zavezo« in so ustanovili popolnoma samostojno organizacijo. Združili so se v takozvane »socijalno-demokratske učiteljske kružke«, ki jih je sedaj že 49 s 553 člani.

Sedež nove organizacije je Sredec, in početkoma letošnjega šol. leta je pozval glavni odbor delegate teh kružkov na skupno posvetovanje, ki so sklenili sledeče:

1. Učitelji socijalni demokrati v Bolgariji se združijo v društvo »Socijalno-demokratska učiteljska organizacija«.
2. »Socij.-dem. učit. organizacija« deluje na to, da se stanje učiteljstva izboljša v gmotnem in političnem položaju.
3. »Socij. dem. učit. organizacija« stopi v skupno delo s sindikatом socijalne demokratske stranke v Bolgariji.
4. Člani »socij. dem. učit. organizacije« ne morejo biti člani »bolgarske učit. zaveze«.
5. »Socij. dem. učit. organizacija« proglašaja za svoje glasilo »Učiteljsko Iskro«.

Načelniki nove socij. dem. učit. organizacije so učitelji: prejšnji predsednik »Zaveze« M. Geraskov, P. Radev in G. Krstev.

Iz naše organizacije.

Kranjsko.

Učiteljsko društvo za šolski okraj Rudolfovo zboruje dne 8. februarja t. l. ob 1. popoldne v deški ljudski šoli v Rudolfovem. Poleg običajnih točk sta na vzporedi: I. Prememba § 40., al. 2., novih društvenih pravil. II. Predavanje. Prof. g. Reiser: O prirodoslovnih poizkusih in uporabi aparatov v ljudski šoli. Ker bo predavanje jako zanimivo in je za prvo navedenih točk potrebna dvetretjinska večina pravih članov, se vabijo ti, da se polnoštevilno udeležite! Zbirališče k skupnemu, neprisljenemu obedu in prijaja-

*) Kaj pa naša »Zaveza«?

Uredn.

teljskemu razgovoru: Hotel Koklič. Po članih uvedeni gostje in prijatelji šole in učiteljstva: Dobro došli! Koleginje, kolegi! Zavedajmo se, složimo se! V slogi je moč!

V. Gebauer, predsednik.

Štajersko.

Letno poročilo »Učiteljskega društva za celjski in laški okraj« za društveno leto 1905. Zopet je za nami plodonosno društveno leto! Kratek je čas, ki ga imenuje človeški razum leto, a v tem kratkem času se pri vztrajnosti, marljivosti, pri edinosti in pri pravem, odkritem tovarištvu lahko izvrši v enem društvenem letu mnogo dela. In delo, ki ga storimo društvu, ni delo samo za danes, za eno društveno delovanje, ampak ves trud je dobro naložena glavica, od katere mogoče ne bomo ravno mi, ampak šele naši zanamci uživali trdo zaslužene obresti. Ta trud, to delo je pravše boj, v katerem se moramo z jekleno vztrajnostjo in z naporom naših sil boriti za pravice, ki so nam že zdavna zajamčene, a nam jih nikakor nečejo priznati. A z neumornim delovanjem in z vztrajnim zahtevanjem bomo dobojevali tudi ta boj, in upati smemo, da nam potlej zasije lepša doba.

S ponosom smemo zreti na minulo društveno leto, s ponosom zreti na svoje delovanje, s ponosom pa tudi kazati na našo tovariško edinost, brez katere bi danes tukaj stali s samoobtožbo in s praznimi rokami. Tovariši, v edinosti je moč, brez katere danes ne smemo računati, brez katere bi padel ves naš stvor v prazen nič, s tem pa tudi naši upi, naši smotri! Gojimo, tovariši, kot skrbni vrtnarji to drevesce marljivo, da se nam razraste v mogočno drevo, ki ga najhujši viharji ne bodo mogli podreti na tla! —

Z manj veselim srcem moramo danes konstatirati dejstvo, da se, žal, najdejo še marsikateri tovariši, ki se izogibljejo društvenemu delovanju. Liki zapuščena lastavica jeseni, ki je izgubila stik z že odletelimi tovarišicami v južne kraje, čivkajo in tavajo okrog le tam, kjer ni pravega mesta zanje, iščejo si družbe, ki ni primerna njih stanu. Da, najdemo še mnogo tovarišev, ki gledajo od strani, roke križem držeč, kako se drugi stanovski tovariši zanje bore in ubijajo, kadar pa pride čas žetve, hočejo biti prvi, ki bi bili za nedelavnost radi dobro poplačani. Zmajati pač moramo z glavo in čuditi se malomarnosti takih tovarišev, videč navadnega delavca, kako pojmi organizacijo. Pa naša naloga bodi, pridobiti tudi od strani gledajoče tovariše, da vstopijo kot bojovníki v naše vrste, kar časih lahko doženemo s pravo besedo na pravem mestu.*)

Ponos pa tebi lahko dviga danes srce, dragi tovariš in draga tovarišica, ko v duhu prešteješ števila prisostvovanih zborovanj. Ne bom poimence našteval in hvalil marnih obiskovalcev, zakaj pri njih bi bila nasprotno vsaka hvala razžaljenje čuvstva samozavednosti; nočem pa tudi oponašati žalbesede redkemu obiskovalcu, ki mu je mogoče marsikatera ovira bila kriva, da ni mogel priti k našim sestankom; odslej naj premaga te ovire in naj prihiti večkrat v našo sredo. Saj v društvu si, dragi tovariš, načrpaš novih moči, se zvedriš in razveseliš in se izobraziš, nehote obremeniti svojega duha. Sicer je res, da se zaupa naši požrtvovalnosti mnogo, a denar, ki ga žrtvuješ, ni izvržen, saj si z njim kupiš razvedrila, ki je vsakemu od nas potrebno za naše zdravje.

Evo pregleda našega delovanja v minulem društvenem letu podrobneje!

V minulem letu je bilo osem zborovanj, pri katerih je bilo skupno 266 zborovalcev, tako da pride na vsako zborovanje povprečno 33 glasovalcev. Sicer lepo število, a v primeri s številom v obeh okrajih službujočih tovarišev vendar ne preveliko. Naše društvo šteje enega častnega člana, rednih 74, podpornih pa 10, torej v vsem skupaj 85 članov; zaradi preselitve smo izgubili dva člana, nanovo pa je pristopilo 6 članov. Začetkom društvenega leta se je sklenilo, da dobi vsak član tiskano izkaznico kot legitimacijo o plačani letnini.

Tekom minulega društvenega leta so se vršila tudi zanimiva predavanja; tov. Fr. Brinar je razpravljal o temi

*) To je tudi nam pisano iz srca!

Uredn.